Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. №69 SATURDAY, APRIL 11 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СУБОТА, 11-го КВІТНЯ 1998 р. Ч. 69 РІК CV

РХП посилюватиме діяльність всупереч поразці у виборах

Київ (УНІАР). — Голова Республіканської Християнської Партії Микола Поровський, підсумовуючи результати виборів до Верховної Ради, зазначив на пресконференції, що РХП у цих виборах пройшла процедуру „розп'яття" і подякував Богові, що ліві сили не здобули тої більшости в парляменті, на яку розраховували.

Однак М. Поровський висловив певність, що очолювана ним восьмитисячна партія не є одноденною і тому готуватиметься до наступних виборів. Те, що жодна з політичних партій християнсько-демократичного спрямування не перейшла 4-відсоткового рівень, за його словами свідчить, що „християнська ідея в Україні не дозріла".

М. Поровський вважає, що вибори були частинно пофальшовані. Зокрема, це стосується тиску районних державних адміністрацій на виборчі комісії, особливо у сільській місцевості. За його даними, партії, які пройшли до парляменту, витратили на передвиборчу боротьбу 6-10 мільйонів гривень. РХП витратила 306,000 гривень.

Завдяки участі у виборах, РХП визначила вектор своєї дальшої діяльности. Повністю несподіваними були результати голосування по окремих округах. У західній Україні, де РХП сподівалася знайти підтримку, набрано найменше голосів. А в Одеській області, де партія не має осередку і не структурована, здобуто найбільше голосів — біля 10,000. Тому, за словами М. Поровського, партія зосередить тепер свою діяльність у східньо-південних областях.

М. Поровський також заявив, що партія братиме участь у президентських виборах, на яких підтримуватиме одного з кандидатів, який є християнином, але не назвала покищо його. Оскарження нинішнього Президента України партія не підтримує.

РХП оприлюднила політичну заяву, у якій пропонує усім правоцентристським і християнським партіям, які не представлені у парляменті, об'єднатися у Демократичний бльок, без огляду на конфесійні симпатії, дрібні ідеологічні розбіжності чи особисті антипатії.

Партія постановила скликати черговий, другий з'їзд РХП 23-го травня цього року, затвердивши попередньо проект порядку денного і встановивши квоту представництва.

Лідер НРКТ критикує зв'язки Меджлісу з Рухом

Симферопіль. (УНІАР-КІА) — В інтерв'ю кореспондентові Кримського інформаційного агентства лідер Національного руху кримських татар (НРКТ) Васві Абдураїмов заявив, що голова Меджлісу Мустафа Джемільов, „вирішив надіти на себе руховський нашийник, фактично добровільно відмовився представляти кримсько-татарський народ".

Як відомо, М. Джемільов був обраний до Верховної Ради України на списку Народного Руху. НРКТ вважає вибори дискримінаційними, незаконними і не має наміру визнавати уповноваження обраних в Криму депутатів. Лідер НРКТ заявив, що дійсних представників кримськотатарського народу в парляменті України немає.

„Партія влади сьогодні намагається подати справу таким чином, нібито ввесь кримськотатарський народ підтримує націоналістів Руху, — сказав В. Абдураїмов. — Та це зовсім не відповідає дійсності. Вкрай негативною була реакція кримських татар на те, що Мустафа став депутатом від західної України, разом із Рухом".

Як уже інформовано, голова Народного Руху в Криму Пілунський сказав після виборів, що дві третини тих виборців, які проголосували на півострові за Рух, були кримські татари.

Однак лідер НРКТ вважає, що головною метою зв'язків Руху і кримських татар є втілення Києвом старого принципу „поділяй та владарюй", щоб вчинити конфлікт між нетатарським і татарським населенням Криму. За словами В. Абдураїмова, Меджліс був і залишається слухняною іграшкою в руках нинішньої влади.

В. Абдураїмов також засудив відсутність представників кримсько-татарського народу у Верховній Раді Криму. Говорячи про пляни НРКТ на майбутнє, лідер руху не виключив, що Крим може бути визнаний світовим співтовариством як суб'єкт міжнародного права.

ЗСА шукають способу порозумітися з Іраном

Ню Йорк. — У Колюмбійському університеті цього тижня почалася наукова конференція, присвячена розвиткові академічних і культурних зв'язків між З'єднаними Стейтами Америки та Іраном. У ній беруть участь представники Державного департаменту.

Стало відомо, що іранські дипломати, котрі працюють в іранській місії при ООН, дістали, вперше за багато років, дозвіл виїжджати за межі Ню Йорку для читання лекцій перед американською авдиторією. Між двома країнами почався також обмін спортовими делеґаціями.

Як уже інформовано, позаминулого тижня Президент ЗСА Билл Клінтон звернувся через радіо до американців іранського походження з нагоди іранського Нового року. Американський керівник високо оцінив вклад Ірану у світову культуру. Це звернення повторило іранське державне радіо, що означає зацікавлення й іранської сторони у примиренні між Вашінґтоном і Тегераном.

Це примирення почалося після резиґнації з посту Державного секретаря Воррена Кристофера, який був щодо Ірану занадто твердим і безкомпромісовим. Тим часом і в Ірані відбулися великі зміни з приходом до влади нового президента, людини поміркованих політичних поглядів, Мохаммеда Хатамі. Він перший звернувся до американців зі закликом розпочати діялог „між цивілізаціями і культурами". ЗСА не відкинули цього заклику, хоч і підкреслили, що діялог буде продуктивнішим, коли його провадити на офіційному міжурядовому рівні.

Газета „Вашінґтон Пост" пише, що в останні місяці інтенсивно працює „таємний швайцарський

(Закінчення на стор. 3)

Китай хоче побороти бюрократію

Пекін. — Економічні реформи в Китаї дійшли до тієї межі, коли уряд мусить знайти якесь позитивне розв'язання проблеми чиновницької бюрократії, яка виявляється зайвою в умовах переходу економіки країни до вільного ринку.

В Китаї тепер налічується понад тридцять мільйонів тільки урядових службовців, не кажучи вже про провінційний і міський управлінський апарат. У зв'язку з тим, що безробіття ввесь час збільшується і мешканці сільських районів втікають до міст, щоб знайти будь-яку працю, уряд прийняв програму переведення непотрібних чиновників у ділянку сільського господарства, зокрема розвитку фармерства.

Піонером здійснення цієї програми стала провінція Цзянсі, де п'ята частина чиновників виявила бажання перейти на працю у сільське господарство. У цій провінції налічується мільйон чиновників, що становить четверту частину всього населення. На платні для них витрачалося 60 відсотків провінційного бюджету. Заощадження грошей на платні для бюрократів дозволить ефективніше розвивати ділянки матеріяльного виробництва.

Китайське інформаційне агентство Сіньгуа називає як позитивний приклад керівника маґістрату району Вунінґ Яна Зіяня, який добровільно залишив свій пост, щоб очолити групу нових фармерів, які взялися вирощувати овочі і лікувальні трави, а також розводити свиней, курей, качок і риб. „Ян Зіянь більше не перегортає паперів, а робить корисну справу", — підкреслює агентство.

Лише в цій одній провінції колишні чиновники освоюють 30 відсотків з 33 мільйонів пустирів, демонструючи не тільки матеріяльну користь від своєї праці, але також моральне задоволення від зв'язку з землею, з природою.

Лідери держав висловлюють співчуття з приводу катастрофи на Донеччині

Київ (УНІАР). — На ім'я Президента України Леоніда Кучми надходять телеграми від голів інших держав, керівників дипломатичних представництв, акредитованих в Україні. У них висловлюється глибоке співчуття і сум з приводу трагедії на шахті ім. Скочинського, в наслідок якої загинуло 63 шахтарі і принаймні 43 дістали поранення.

Співчуття надіслали Президент ЗСА Билл Клінтон, президент Росії Борис Єльцин, президент Франції Жак Ширак, президент Азербайджану Гейдар Алієв, президент Вірменії Роберт Кочарян, президент Литви Валдас Адамкус, президент Португалії Горге Сампайо, амбасадор Канади в Україні.

Телеграми співчуття надіслали також виконуючий обов'язки прем'єра Росії Сергій Кірієнко та прем'єр-міністер Молдови Іон Чубук.

Для допомоги постраждалим відкрито валютний рахунок.

Україна розрахується за російський ґаз до середини літа

Київ. — Виступаючи 7-го квітня на пресконференції керівник Державного комітету нафтогазової промисловости Михайло Ковалко сказав, що Україна до середини літа повністю виплатить Росії борги за доставлений ґаз.

Керівник комітету розповів про результати праці відомства у першому кварталі цього року. За його словами, установа нарощує обсяги товарової продукції. Через теплу зиму Україна зужила на 7 відс. менше ґазу, ніж взимку минулого року і приблизно на стільки ж більше стала видобувати власного ґазу.

М. Ковалко повідомив, що тривають праця над створенням національного акціонерного товариства подібного до російського акціонерного товариства „Ґазпром". Керівник ґазового комітету підтвердив також бажання утворити міністерство паливної та енергетичної промисловости.

Президент змінив керівників трьох обласних адміністрацій

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма підписав укази про звільнення голів трьох обласних державних адміністрацій.

На Житомирщині звільнено Антона Маліновського згідно з поданою заявою, а на Луганщині Геннадія Фоменка у зв'язку з переходом на іншу працю. Л. Кучма також прийняв резиґнацію голови Херсонської обласної державної адміністрації Михайла Кушнаренка з увагу на недугу.

Іншими указами Президент України головами обласних державних адміністрацій призначив Володимира Лужкина на Житомирщині, Олександра Єфремова на Луганщині і Анатолія Касьяненка на Херсонщині.

Визначення українсько-російського кордону почнеться в травні

Київ (УНІАР). — Виступаючи на пресконференції в Міністерстві Закордонних Справ, завідуючий відділом делімітації та демаркації кордонів Леонід Осаволюк повідомив, що безпосереднє визначення лінії українсько-російського кордону розпочнеться у травні цього року.

За його словами, 1-го квітня на засіданні комісії обох держав з делімітації державного кордону російська делеґація заявила, що має уповноваження тільки щодо сухопутньої ділянки кордону. Принципові розбіжності щодо Озівського моря залишились нерозв'язаними. Обидві сторони погодилися про статус моря як спільного, але Україна наполягає на обов'язковій делімітації морського кордону, тоді як Росія вважає, що на делімітацію немає потреби.

„При проведенні делімітації більше половини Озівського моря відійде до України, за міжнародним правом, разом із нафто-газовими родовищами", — так прокоментував небажання Росії делімітувати морський кордон Л. Осаволюк, зазначивши, що подібних спільних акваторій у світі такої величезної площі немає.

Л. Осаволюк сказав також, що сторони домовились провести у травні зустріч делеґацій України, Росії та Білорусі щодо визначення точки сходження державних кордонів цих трьох держав.

„Авіялінії України" розпочинають лети до Івано-Франківського

Ню Йорк. — Як інформують з головного бюра „Авіялінії України" з днем 19-го травня розпочинаються безпосередні лети з Ню Йорку до Івано-Франківського.

Лет відбуватиметься один раз в тижні у вівторок з летовища Кеннеді в Івано-Франківському без проміжкових приземлень. Відлет плянований на год. 9-ту вечора, а приземлення в Івано-Франківському о год. 12.50 по полудні наступного дня, значить у середу. Після короткого приземлення для висадки пасажирів літак летітиме до Києва, де приземлиться о год. 2.50 по полудні.

Також у вівторок кожного тижня, літак „Авіялінії України" буде відлітати з Івано-Франківського о год. 11-ій ранку та прилітатиме на летовище Кеннеді в Ню Йорку о год. 7-ій вечора, після короткої затримки в Києві. Полет триватиме 8—8 і 1/2 год., залежно від атмосферичного стану.

Кожний літак „Авіялінії України" набирає 150 пасажирів. Летовище в Івано-Франківському перейшло минулого року повний ремонт і це причинилося також до того, що „Авіялінії України" постановили розпочати тепер безпосередні рейси для вигоди своїх пасажирів, з яких багато відвідує саме цю частину західньої України, а передусім літом Карпати, для яких Івано-Франківське є вихідною базою.

У всіх питаннях полетів до Івано-Франківського слід телефонувати на число 1-800-857-2463 або до туристичних аґенцій.

ВЕЛИКОДНЯ П'ЯТНИЦЯ

З уваги на Великодню П'ятницю це число „Свободи" друкується з датою суботи, 11-го квітня. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у понеділок з датою вівторка, 14-го квітня. — **Ред.**

ВИМАГАЮТЬ СКАСУВАННЯ ЖОВТНЕВИХ СВЯТ

Львів (УНІАР). — Викладачі та студенти Львівського Державного Лісотехнічного Університету звернулися до новообраних депутатів Верховної Ради України з вимогою скасувати святкування річниць жовтневої революції.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПОШКОДЖЕНО НАФТОПРОВОДИ

ЛЬВІВЩИНА. — Біля села Разваж Золочівського району Львівщини невідомі зловмисники пошкодили нафтопровід прикарпатського управління „Транснафтопродукт". У результаті на поверхні опинилося 30 тонн дизельного пального. Аналогічний випадок стався біля села Довголуки Стрийського району, де з пошкодженого нафтопроводу вилилося 10 тонн дизельного пального. На щастя, до річки вони не потрапили.

ВІДКРИЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА А. ЧЕХОВУ

ЯЛТА. — 6-го квітня в Будинку-музеї російського письменника Антона Чехова в Ялті відкрилася міжнародна наукова конференція „А. П. Чехов і Крим", присвячена 100-річчю переїзду письменника на південний берег Криму. У п'ятиденній виставці беруть участь понад 60 літературознавців, музейних і бібліотечних робітників з України, Росії, Німеччини, Фінляндії, ЗСА та Японії. Театральний фестиваль „Дні Чехова в Ялті", що традиційно проводиться одночасно з конференцією, цього року відкладено на невизначений час через ремонт міського театру ім. А. П. Чехова. Реконструкцію театру, розпочату у 1997 році, припинено через брак фінансування будівельних робіт.

ОБГОВОРЕНО ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ КОСМОСУ

КИЇВ. — Президент України провів зустріч з головою Національної космічної агенції Олександром Негодою. Керівник відомства повідомив голову держави про працю, яку проводить Україна для здійснення космічних проєктів з участю багатьох країн світу. Обговорено програму співробітництва з космічною агенцією ЗСА НАСА. Проаналізовано також досягнуті результати і напрямки дальшої співпраці з Росією.

УРЯД ГОТУЄ ЗАКОНОПРОЄКТИ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко створив робочу групу для підготови пакету економічних законопроєктів, які потребують першочергового розгляду новим парляментом. Про це повідомило українське телебачення. На засіданні Кабінету Міністрів голова Уряду підкреслив, що документи спрямовано на вирішення найактуальніших державних завдань — цілковитого наповнення доходової частини бюджету і погашення заборгованости із зарплатень, пенсій та інших соціяльних виплат.

В УРЯДІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬСЯ ЗМІНИ

КИЇВ. — „Можливі кадрові зміни в Уряді України найближчим часом будуть пов'язані насамперед з тим, що ряд міністрів обрано народними депутатами", — сказав прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко на зустрічі з журналістами. За його словами, без змін не обійдеться, оскільки міністри, яких обрано депутатами, мають остаточно визначитися, де працювати — в Уряді чи в парляменті.

НАВЧАННЯ „СІ БРІЗ-98" ПРОЙДУТЬ У ПІВНІЧНІЙ ЧАСТИНІ ЧОРНОГО МОРЯ

КИЇВ. — У рамках програми „Партнерство для миру" в Україні від 25-го жовтня до 4-го листопада у північній частині Чорного моря відбудуться спільні українсько-американські навчання „Сі Бріз-98". У них плянується участь військово-морських сил Росії, Канади, Болгарії, Франції, Туреччини, Грузії, Італії та Греції. Про це повідомив відповідальний за співробітництво у рамках згадуваної програми Андрій Риженко.

ДОМОВЛЕНО ПРО КВОТИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

КИЇВ. — У білоруській столиці Мінську відбулося засідання українсько-білоруської змішаної комісії з питань автомобільного сполучення. Підписано протокол, яким узгоджено квоти дозволів на автомобільне перевезення по територіях обох держав. Крім того, досягнуто домовлення щодо збереження такої самої кількости квот дозволів на наступний рік.

ЗСУВ ҐРУНТУ У ЛИСИЧАНСЬКОМУ

ЛУГАНЩИНА. — У Лисичанському поблизу содового заводу зсунувся ґрунт. Пошкоджено чотири житлові будинки на вулиці Могилевського. Припинено рух автотранспорту в районі содового заводу. Через пошкодження залізничної колії на перегоні Лисичанське-Волчияровське припинено також рух пасажирських поїздів. Покищо дозволено вантажні перевезення, але на малій швидкості. На місці випадку працює виїзна комісія з надзвичайних ситуацій.

ДЕПУТАТИ ЛЬВОВА МАТИМУТЬ ІНСТИТУТ ЕКСПЕРТІВ

ЛЬВІВ. — Посадник Львова Василь Куйбіда має намір організувати при міському виконавчому комітеті інститут експертів. Ця вперше створена в Україні структура буде розглядати всі пропозиції й постанови міських депутатів, надаючи їм юридичну та економічну оцінку доцільности. Останнє, на думку адміністрації, є надзвичайно важливим, оскільки, як вважає керівництво виконавчої влади міста, депутати Міської Ради часто погано розуміються у тих чи інших вузькоспеціяльних питаннях.

У СВІТІ

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ китайського угрупування оборони людських прав, з вівтірка, 7-го квітня, з Китаю видворено американського оборонця людських прав, яка там відвідувала своїх рідних. Американку китайського походження Ксяоронг Лі, дослідника Мерилендського університету, китайські місцеві власті затримали в домі її батьків у Січуані зараз після її приїзду в п'ятницю, 3-го квітня. Поліція перешукала її багаж, а на допитах звинуватили її у переступленні закону Китаю. У суботу, 4-го квітня, офіційні чинники внутрішньої служби безпеки посадили її на літак до Гонг Конгу. Один із старшин згаданої служби сказав К. Лі, що вона є на списку небажаних осіб Міністерства публічної безпеки. К. Лі стала громадянкою ЗСА у 1966 році та є провідницею організації Людські права в Китаю з осідком у Ню Йорку. Січуанське бюро публічної безпеки заявило офіційним чинникам американської амбасади, що К. Лі „приїхала до Китаю з наміром включитися в антидержавну діяльність".

В АМЕРИЦІ

НА СВОЇЙ ПЕРШІЙ ІЗ ЧОТИРЬОХ запланованих реґіональних конференцій у Кензас Сиcті, Міссурі, минулого вівтірка, 7-го квітня, президент Билл Клінтон, озброєний різнородними таблицями діяграм, започаткував свою кампанію обговорення потрібних фінансових заходів щодо соціяльного забезпечення. Він уважає, що цієї проблеми не можна відкладати на дальші пляни, бо вона є не тільки важливою, але в першу чергу дуже реальною. На його думку, наладнати цю справу можна майже безболісно та без підвищення податків на платні, котрі фінансують цю пенсійну програму. Виступаючи на згаданій конференції Президент не пропонував будь-яких конкретних рецепт, а радше намагався підкреслити, що проблема браку фондів у програмі соціяльного забезпечення в майбутності не є фіктивною, тому за її виправлення треба братися якнайскоріше.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

СТВЕРДЖЕННЯ НАПРЯМНИХ УНСОЮЗУ

Український Народний Союз існує для:

* *поширювання принципів братської діяльности;*

* *збереження української, української американської і української канадської спадщини і культури;*

* *надання своїм членам високоякісних фінансових послуг і продуктів.*

Як братська забепеченева установа, УНСоюз реінвестує свої прибутки для добра своїх членів і української громади.

Небезпечні симптоми

Така думка виникає щораз частіше після участи у наших імпрезах в ЗСА, чи після перегляду нашої преси та доказів скупих проявів того життя в останніх роках.

Шукаючи за одною важливою статтею у річниках „Свободи" з-перед десяти років, мали ми дуже добру можливість порівняти саме кількість культурних імпрез у 80-их роках і тепер, як також кількість нових книжок, які обговорювано на сторінках нашого щоденника.

Але не тільки це порівняння насунуло нам сумне питання про завмирання культурного життя, а самі його скупі прояви та зацікавлення ним серед нашої спільноти, а передусім серед рядів молодших поколінь, що силою свого віку, можливостей та потребою повинно тепер стояти у кермі нашого суспільно-культурного життя.

На жаль, так воно не є, і цей невідрадний прояв завважують усі, кому питання культурного розвитку нашої спільноти лежить на серці.

Найкраще вказують на це наявно ті нечисленні культурні імпрези, які відбуваються тепер у нас з правила при півпорожніх залях. При тому заповнені її місця звичайно тим дуже старшим поколінням, що було учасником таких імпрез перед двадцяти чи тридцяти роками і далі ще відчуває потребу чи прямо обов'язок на таких імпрезах бути.

Ось недавно відбувалася в Ню Йорку наукова конференція з приводу постійного у березні відзначення Тараса Шевченка. Була це вже вісімнадцята спільна конференція усіх існуючих в Ню Йорку наукових українських установ, ще й до того вперше із участю представників американського Інституту ім. Гаррімана при Колюмбійському університеті. Хоча заля не була порожня, однак слухачами „не во гнів їм", були, в найкращому випадку, „шістдесятники", а то й старші. У контрасті із цим, доповідачі, це були молоді українські наукові сили.

Було соромно і сумно, що саме вони свої цікаві і так різні від трафарету доповіді виголошували до авдиторії, яка або недочувала, або по якомусь часі подрімувала.

Цей випадок не був спорадичний, але незвичайно промовистий. Недавні виступи Молодечого Театру ім. Леся Курюаса зі Львова також, хоча як цікаві, не відбувалися при виповнених залях і часто серед публіки було дуже а дуже мало молодих облич. Як соромно і сумно було почути, що їхні вистави для чужинецької публіки були прийняті із захопленням молодих слухачів, що виповнювали вщерть залі і аплодували, хоч і не розуміли тексту. Найбільше ще втішаються зацікавленням музичні імпрези, але тут ніколи не бракне також чужинецької публіки, яка знає і цінить наших музик.

Що діється з українською культурною публікою? Чи її справді немає, чи вона просто байдужа до українського життя, чи радше платить високі ціни до американського театру, як скромні коштом, але глибокі змістом наші імпрези? Перегляньмо для статистики останні річники „Свободи" — наскільки на її сторінках менше оголошень культурних імпрез, академій, що раніше з правила відбувалися з нагоди історичних річниць, які тепер пішли в забуття враз із байдужістю до того, що діється довкола нас на українському загумінку. Порівняймо цей щораз більше скупий перегляд із пресою з України, де таки аж роїться від імпрез, літературних вечорів, читань нових поезій, чи вручення літературних або інших нагород.

Чи цей стан культурного життя в діяспорі є наслідком звичайної асиміляції, що правом порядку мусить прийти, ще й до того після так довгого часу, чи це тільки байдужість до свого чи звернення усіх сил, зацікавлень і спроможностей на молоду українську державу та її проблеми?

Важко поставити правильну відповідь, а може, усі ці питання правильні. Одне, однак, певне, що це завмирання культурного життя серед українців тут вже відбивається відгомоном і матиме ще гірший вплив на тих, що приходять в життя після нас і що мають обов'язок це українське життя якось продовжити.

Петро Грицак

УКРАЇНСЬКО-ФРАНЦУЗЬКІ ВЗАЄМИНИ

Мимо всяких важких до передбачення перешкод і песимістичних прогноз, українська незалежність успішно утверджується. Тому що Франція є сьогодні чи не найважливішою культурно-політичною потугою в Европі, варто проаналізувати також французько-українські взаємини.

Історія не була однозначною

Донедавна вони були досить хисткими — через відоме крайньо неґативне наставлення Франції до українських визвольних змагань 80 років тому. Але завжди так не було. Г. Боплян, французький інженер на службі в польського короля в першій половині XVII ст., проголосив ім'я „Україна" широко по Европі, та цікаво описав побут і звичаї козаків. Наполеон у 1812 році збирався побити Росію та також перший остерігав світ, що аґресивні наміри москалів скорше чи пізніше доведуть до опанування цілої Европи. Він навіть мав думку, щоб якось відділити Україну від Росії.

Згодом оповідання „Маруся" М. Вовчка, про події під час українських визвольних змагань у XVII ст., стало навіть приписовою лектурою у французьких школах — як приклад великого патріотизму й самопосвяти для вітчизни.

Ситуація, одначе, змінилася у відношенні до України із початком XX століття, із цілком симпатичного до крайньо ворожого, коли Франція уклала договір із Росією, обіцяючи їй, між іншим, Галичину й Дарданелі (яких колись не хотів відступити москалям за жодну ціну Наполеон). Це поєднання із наміром збереження цілости Росії як надійного союзника проти Німеччини виключало всяку програму, де Україна мала б бути самостійна. Тому представник Франції в Києві, ген. Ж. Табуї, радів, коли большевики здобули Київ у лютому 1918 року, бо уважав, що вся справа української незалежности вже була тим на все вирішена. Існували тоді поголоски (як це пише Дж. Кеннан, американський експерт від зносин із Росією), що Центральна Рада одержала від Франції 50 мільйонів рублів допомоги і ті гроші безсоромно проциндрила. Того роду „інформації" тоді успішно використовували вороги української незалежности (головно москалі й поляки) для компромітації української справи на міжнародному полі. Ця акція, в дещо хитро-мудрій формі, продовжується навіть до певної міри сьогодні в американській пресі. Відомою є справа т. зв. „армії ген. Галлера", сформованої у Франції із американських добровільців, киненої у критичний час проти Української Галицької Армії, як ніби „збольшевизованих елементів", коли французи переконали румунів, щоб ударили в запілля УГА.

Війна змінила наставлення Франції

Ситуація, одначе, сильно змінилася в той час, як кінчалася Друга світова війна. Багато українців, як також автор тих рядків, опинилися у французькій зоні окупованої Німеччини. Обставини були для українців складні, бо поляки спочатку намагалися їх собі підпорядкувати, як колишніх польських громадян. Тут, одначе, французи, без жодного вагання, відразу відмовили полякам усяке право до українців. Українські окремі табори таки відразу зорганізовано окремо, навіть з французькою вартою, бо поляки пробували в деяких випадках нападати на українські табори, тероризувати й бити їхніх мешканців. Це траплялося через національну нетерпимість деяких осібняків (кресовяків). Французи дуже енерґійно боролися із випадками польського бандитизму та досить численними намаганнями тероризувати місцеве населення, виступаючи в перших днях окупації ніби як „союзники" альянтів, що натерпілися під час війни від німців.

Можна сказати, що французи спочатку трактували українців навіть краще, як це мало місце в інших зонах, де траплялися численні випадки примусової репатріяції, мимо всяких офіціяльних заперечень. Усі ті справи перебрали УНРРА, й побут українських утікачів чи робітників, що опинилися у французькій зоні, не різнився, в основному, від щоденного життя в інших зонах окупованої Німеччини. Мимо певної тенденції французів трактувати свою окупаційну зону як якусь колонію, французи були серед окупаційних потуг першими, що зрозуміли несправедливість і абсурдність примусової репатріяції, на яку так дуже тоді натискали большевики на підставі Ялтинських домовлень. Це сталося, мабуть, на ґрунті досвіду, який вони мали із численними еміґрантами та утікачами із СССР, що проживали у Франції у 30-их роках.

Зі сторони французів українці мали також деякі, цілком несподівані, користі. В Канаді перших українських іміґрантів-греко-католиків, трактувала місцева римо-католицька франкомовна ієрархія із повною прихильністю й пошаною, та помагала при організації окремих парафій і будові церков у східньо-церковному стилі. Деякі французи, делеґовані до тих парафій, навіть вивчили мову своїх українських парафіян. Це пояснює високий процент затримання своєї мови та етнічної й політичної ідентичности серед українців у Канаді, у протилежности до того, що мало місце в ЗСА, де домінована айришами римо-католицька ієрархія спочатку ставилася до греко-католиків-іміґрантів із великою осторогою, якщо не відвертою ворожістю. Через це тільки відносно мала частина тих іміґрантів затримала свій обряд і етнічну ідентичність. Також колишній секретар Східньої Конґреґації, кардинал Е. Тіссеран (французького походження), ставився до справ Греко-Католицької Церкви та до української релігійної ідентичности назагал багато краще, як теперішні, діючі в дусі „остполітік", ватиканські вельможі.

У повоєнному часі певне число українців проживало у Франції, як заробітчани, а групі українських учених вдалося оселитися в Сарселі, де заіснував активний культурний центр НТШ та видавалася українська енциклопедія. Одначе, багато українців через важкі умови із знайденням праці виїхали до Америки та Канади. Міжнародна політика Франції була назагал дуже обережною щодо СССР, Париж старався, одначе, виступати незалежно від Америки.

Франція — Україна

Вже цілком недавно відновлено культурні зв'язки між Францією та Україною. Приїхала група, яка мала репрезентувати новостворений Університет „Києво-Могилянська Академія", як елітарну освітню установу. Одначе, у їхньому виступі в Парижі репрезентували вони майже виключно російську культуру. Тому були серед французької публіки голоси, що вони воліли б бачити, замість того, дійсно українські артистичні твори, замість оглядати заялозені, вже не раз на Заході деякими колами „подивлювані" приклади „великої російської культури".

Слід подумати, що Україна вже є самостійною, й напевне має якісь власні культурні цінності, гідні уваги. Це принайменше, на думку автора, суґерували голоси теперішньої французької публіки. Як знаємо, тепер Франція переходить свого роду економічно-політичну кризу, сполучену із дуже високим безробіттям. Маємо, одначе надію, що через розвиток культурних відносин, співжиття на державному полі між обома великими европейськими народами буде зростати в недалекій будуччині, в дусі взаємної користи й пошани.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про печення великодніх бабок та інші звичаї

Хоча в нашому народі колись Великдень був безумовно більшим святом, як Різдво, видається нам, що традиції та звичаї Великодня вже тепер не є так поважні та не викликують зокрема у господинь стільки замішання.

На це напевно впливає сьогоднішній спосіб життя, особливо тут на американській землі, що вимагає постійного поспіху, поборювання віддалі та інших побутових справ, які усі складаються на те, що Великдень стає дещо скромнішим святом, як раніше.

Правда, наші традиційні господині все ще забираються до печення великодніх бабок ще довго перед великоднім сніданням, але численні передсвяточні ярмарки, що стали свого роду традицією, тепер допомагають можливістю закупу великодніх бабок і всякого печива, чим користуються особливо молодші господині дому, в яких є професійна праця і діти у шкільному віці. Та ж це дуже улегшує проблему традиційного великоднього снідання та евентуально навіть принимання гостей.

Але тут проблема не лише у тому кулінарному пирі, що його вимагає в українській традиції Великдень. Ми ж бо здається належимо до тих нечисленних слов'янських народів, що дотримуються свячення пасок і гаґілок, які так багаті у красу та радість того свята, що саме у нас має особливе значення ще від дуже давніх часів. Наша проблема Великодня тепер більше зв'язана із питанням як і хто його підготовляє в родині та як передаємо наше кулінарне та фолкльорне знання у дальші покоління. На цю тему ми вже не один раз писали, але сьогодні спонукала нас до того реакція читачів О-КИ, що шукають розв'язки разом із нами того так важливого для нас, українців, передавання народних традицій з роду в рід.

Чи не завинили в тому, що ці традиції не переходять правильно на молодше покоління, таки ми, значить, ті старші, які винесли їх ще із родинного дому? Таке питання поставила одна із пильних моїх читачок і сама дала на нього свою відповідь. На її думку тут вина "старшої ґенерації", тих матерей старшого покоління, які хоча говорили про передавання українських традицій, але з року в рік послідовно таки виконували все це, що належить до тих традицій самі та ще й вимагали, щоб саме у них, в їхньому домі збиралася ціла родина, діти, внуки і щоб вони були господинями тих святочних моментів. Ці відвідини у батьків, з матерями, як головними господинями продовжають традицію, але рівночасно не дають можливостей молодшому поколінню перебрати, як годиться все у свої руки, а матерей і батьків запрошувати, як почесних гостей. Це і є на думку нашої пильної читачки причиною, чому завмирають або і зменшуються наші віковічні традиції Різдва та Великодня, пов'язані із куховарськими присмаками так характеристичними для українських звичаїв. Вона кидає клич, щоб молоді родини засідали до святочних українських пирів таки самі, а бабуні та дідуні були у них гостями, а не навпаки.

Може однак вже такий клич не є без відгуку та в деяких родинах прийнявся. Ось саме вчора одна із молодих господинь принесла мені із святочними побажаннями власноручно спечену бабку, а моя похресниця з „молодшого покоління" вже довгі роки пересилає з побажаннями також власними руками печену бабку. Значить не всі українські бабуні стоять тепер біля печей та відтак втомлені до краю не мають навіть сили іти на Воскресну Утреню? Є вже певна частина таких, що тепер з приємністю, а передусім із внутрішним вдоволенням, є тільки обсерваторами, як їхні діти чи вже і внуки приготовляють Великдень, із вивченням гаґілок біля церкви включно. Таким оптимістичним доказом хочу потішити читачок „Свободи", що дехто вміє передавати завчасу традицію. Треба тільки, щоб таких було більше.

О-КА

З. Семенів

Останній Великдень на Закерзонні

Невинним усміхом дитини вітав ранок землю. Весняний легіт ніс запах фіялок і свіжість пробудженої природи. Під його повівом гойдались крони дерев і тихим шумом виводили воскресну утренню. Цвірінькання птичок заміняло гамір дітей, що щебечуть довкруги церкви, цокаючись писанками. Клуби ранкової мряки, які котилися з-над недалекого болота, заступали кадило. Врешті зі сходу посипались густі безшумні постріли соняшних променів. Тисячі свічок запалали від них на лісових галявинах. Золота і зелена барви змагалися між собою. Ввесь ліс перетворився у величний храм, в якім усе зноситься вгору до чогось таємничого, незнаного, якому треба коритися і яке треба славити за дар життя.

Між деревами, там, де вкрите листям гілля заступало небо, пригасало вогнище. Біля нього зібрався гурт молодих людей, щоб розігріти змерзле тіло. Ранній холод зірвав їх передчасно з леговищ. Може, й добре вийшло, що вони вже не спали, бо інакше були б утратили нагоду насолодитися красою і величчю цього світанку. А такі світанки були їм потрібні. Вони вливали свіжі сили і заохочували змагатися з підступною і багатою на прикрі несподіванки дійсністю.

На недалекому гостинці гуркотіли авта і танкетки, а від села, що будилося, доносилося піяння когутів. Голосна луна кількох рушничних пострілів на полях покотилася лісом і завмерла вдалині.

Заболочені і оброшені, невиспані і стомлені, приходили з усіх сторін нічні стежі й розвідки, щоб сповістити про все, що діялося довкруги. Їм на зміну відходили інші, насторожені і вразливі на все, що видалося б підозрілим, з готовою до пострілу зброєю.

Принесені вістки не були веселі. Всюди по селах довкруги лісів громадилось вороже військо. До вже стаціонуючих прибувало підкріплення, вивінуване найкращою зброєю. Заносилося на бурю, спустошення і наслідків якої ніхто не міг передбачити. Така буря вже знялася на полудні, в Лемківщині, де два тижні тому загинув ворожий генерал, що пройшов довгий бойовий шлях, видавався непереможним, але злегковажив противника біля Балигороду і заплатив за це головою. Тоді радості від перемоги не було кінця. Всі знали, що за це прийде відплата, і були підготовані. І ось ця відплата надходила. Надходили останні грізні, вирішальні бої. Народ, що пережив часи найжорстокіших переслідувань, був тепер змушений покидати надбання поколінь і йти в незнане, в чужину, назустріч долі, яка нічого доброго не віщувала, прощатися з тим, що посвятили своє життя на службу йому. З півдня на північ котилась лявіна цілковитого знищення і руїни. Проти сотень сунули полки, проти куренів — дивізії.

Але свідомість назріваючої грози не затемнювала святкового настрою. Навпаки, кожний був веселий і бадьорий, сповнений бажанням якнайкраще провести цей погідний, радісний день. Відчувалося, що кожен був готовий завзято боронити свій спокій, якби хтось схотів його порушити.

Повстанські лави промовляли тихі слова молитви. Вони неслись ген-ген, до стіп Творця. Душі вояків линули на Голготу, до Того, хто воскрес і своїм воскресінням спас людство. Напрошувались аналогії, хотілось прикласти їх до буденних явищ і знайти символічне пов'язання з сучасним. Але, розмахуючи безсило крильми, знеможена уява не знаходила порівнянь і падала, залишаючи почуття жалю і болю.

До своїх бійців промовляв к-р Бриль. Вітав їх великоднім „Христос Воскрес!" і побажаннями. Він, що ділив з ними долю й недолю сірих і суворих днів, що в своїй щоденній поведінці був суворим і не знаходив місця для сантиментів, стояв перед відділом і тремтячим голосом говорив про вічні істини, про істини, яких не може знищити жодна ворожа сила. В цю хвилину він був не командиром прославлених уже „Переяславців", а батьком вужчої родини. Він, що в близькому майбутньому сам мав відійти у вічність...

Збудилися спомини. Згадались друзі, з якими були пережиті бойові піднесення, згадалися хвилини подвигів і перебіжних занепадів. Раптом уява забрела до рідної хати, до кола рідних і близьких людей. Жаль за одними і турботи за інших примушували задуматись, чи дійсно Великдень є тим святом, яким він повинен бути — святом любови, миру, радости.

— В катакомби, як за первісних християн, зійшла сьогодні віра в Бога, любов до батьківщини і народу, — говорив другий промовець — провідник терену, який гостював у відділі.

Думка пішла в підземелля, де кипіла муравлина праця сотень і тисяч друзів і подруг в Україні. Без денного світла, в вогкій землі, вони віддавали себе здійсненню правди на землі, в яку непохитно вірили. А скільки їх знайшло там домовину? Без скарг і нарікань, без жалів і докорів, відходили вони в незнане...

— І коли нам дозволено дочекатися сьогоднішнього празника, то це ознака, що нам призначені ще важкі завдання, які мусимо полагодити. Тож славім Христа і йдім за Його заповітами, щоб так, як Він воскрес, воскресла і Україна...

„Христос Воскрес..." — понеслася пісня перемоги. Спочатку тихо й несміло, неначе боялася когось сполохати, потім дужче, і врешті громом покотилася крізь ліс. І лунала в ній сила і невмирущість. Чув її і ворог, віддалений за два кілометри, але не важився пробувати її спинити. Кілька кулеметних черг були єдиною відповіддю.

Не ділилися свяченим яйцем, не було святочно накритого стола, але був святковий настрій і віра в правду, яка колись воскресне ще і запанує серед людей...

Скрізь збирались гуртами бійці і згадували колишні безтурботні дні. Тепер вони здавалися ще кращими, вбраними в казкову поволоку. Ніхто не притишував своєї мови, як це водилося звичайно, ніхто не дотримувався конспіративних правил.

Пісня, яка безупинно котилася в простір, спровокувала, мабуть, командира тактичного відтинка Залізняка, що був при квартируючому в сусідстві відділі к-ра Тучі, прибути до веселої братії. Цей кремезний, замкнений закарпатець, що ніколи не виявляв назовні своїх почуттів, сьогодні сам затягнув на весь голос воскресну пісню, відступаючи від своїх, так строго додержуваних навичок обережности.

Все притихло і насторожилось, коли стійкові привели якогось селянина з жінкою. Звідки вони тут взялися, чого і кого шукають? Службовий старшина, к-р Сагайдачний, нервувався і просив дозволу відразу ж провести допити, бо селяни, розказуючи, що йдуть з Жапалова до Молодича (туди дорога не вела), видавались дуже підозрілими, висланими на розвідку жапалівським ґарнізоном ВП (польського війська). К-р Туча, який тим часом теж прибув до відділу, лукаво підсміхався, і це декому впало в око. Але запальний Сагайдачний не звертав на це уваги і далі настоював на своєму. Селяни поводилися досить самовпевнено, і хтось відтягнув їх від гурта, щоб „не блазнували". Але що це? „Селянці" вилетіли з грудей якісь шматки, і перед усіма показався перебраний мужчина. Відразу най-

(Закінчення на стор. 4)

ЗСА...

(Закінчення зі стор. 1)

канал", через який відбувається обмін інформаціями між Вашінґтоном і Теграном.

Хоч кожна сторона здає собі справу з незгод щодо принципових питань, дипломати воліють про це не говорити — заради того, щоб, як висловився експерт Ради крайової безпеки Брус Рідел, „зрозуміти можливості встановлення кращих взаємин між обома країнами".

Водночас Департамент оборони подав до Конґресу нові дані про готовість Ірану у першій половині наступного десятиріччя озброїти свою армію балістичними ракетами середнього засягу дії, будувати які Іранові допомагають Росія і Китай.

КОРИСТАЮЧИ З ПОЗИТИВНОГО відлуння відкинення судового оскарження Поли Джовнс проти президента Билла Клінтона, його співробітники та політичні дорадники припускають, що незалежний прокуратор Кенет Старр у скорому часі буде звітувати перед Конґресом з вислідів своєї праці про різні фінансові, леґальні та статеві переступлення, в яких замішаний Президент. Щоб підірвати важливість і правдивість такого звіту, ці ж офіційні чинники Білого Дому намагаються представити слідство К. Старра ак партійну нагінку для приниження Президента. Крім того, вони пробують дискредитувати свідків, які зізнають перед лавою присяжних у згаданому слідстві незалежного прокуратора та використовують непідтверджені поголоски про фінансові зв'язки головних свідків з керівними республіканцями. Хоч К. Старр минулого тижня заявив, що своє слідство має в пляні закінчити якнайшвидше та підкреслив, що підсумки його будуть базовані виключно на фактах, а не на політиці, то урядники Білого Дому де тільки можуть — в пресі, виступах на телевізії та у розмовах з кореспондентами намагаються представити це слідство, як партійну конспірацію К. Старра і республіканського керівництва.

ПОДІЇ

ЗУСТРІЧ З Д-РОМ М. КУРОПАСЕМ

Піттсбурґ. — Місцева Округа Українського Народного Союзу та Українське Технологічне Товариство влаштовують зустріч з д-ром Мироном Б. Куропасем, який виголосить доповідь на тему „Майбутність українсько-американської громади". Зустріч відбудеться у неділю, 26-го квітня, о год. 3-ій після полудня в University Club, 123 University Pl. у Піттсбурзі. Вступ вільний.

БАЛЬ У КЛІВЛЕНДІ

Клівленд. — Пластовий Курінь „Буриверхи" влаштовує баль з презентацією дебютанток, який відбудеться у суботу, 9-го травня, у Wyndham Cleveland Hotel, Play house Square, 1260 Euclid Ave. у Клівленді. Готель виділив кімнати для гостей. Гратиме оркестра „Нове покоління". Стрій вечірній. Те-лефони для інформацій (216) 642-8796 та (440) 546-7828.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

Ню Йорк. — Українська православна катедра св. Володимира оголосила порядок великодніх богослужень на 1998 рік, який поміщено у „Свободі" ч. 66 з вівтірка, 7-го квітня ц. р. Адреса катедри: 160 захід 82-га вул. в Ню Йорку, тел. (212) 873-8550.

ПОДІЇ

ВИСТУП ҐРАДУАНТІВ ПЕРЕДШКІЛЛЯ М. САВИЦЬКОЇ

Гакенсак, Н. Дж. — Тут у суботу, 25-го квітня, в Театрі технічних шкіл повіту Берґен , 200 Гакенсак аве., відбудеться вистава опери Бізе „Кармен". Дириґент — Дж. Сейдвайт, мистецький керівник — П. Норсіа-Едвардс. Участь братимуть випускники Передшкілля Марти Савицької з Дитячим хором Ню Джерзі. Початок о год. 7:30 вечора. Ціни квитків — 35 дол., для студентів та сеньйорів — 30 дол. Імпрезу влаштовує Стейтоварепертуарна опера. За інформаціями слід звертатися до Лариси Матіяш-Фолк, тел. (973) 762-8601.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого дорогого **МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ**

бл. п.

СТЕФАНА КОВАЛЯ

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в катедрі св. Юра у Львові, Україна, 30-го квітня 1998 р.;
в церкві, в селі Старява, Україна;
в церкві св. Івана Хрестителя, Піттсбурґ, Па.

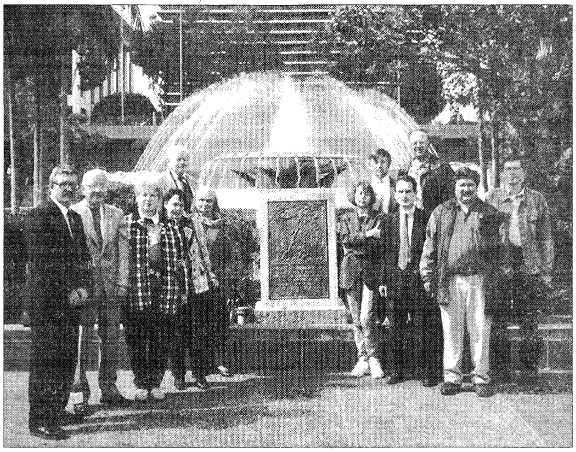
У глибокому смутку залишилися:
дружина — МАРГАРЕТА
донька — ГІЛЬДА КОВАЛЬ-ДЗЯДИК з мужем ІВАНОМ
внуки — ІВАН МИХАЙЛО ДЗЯДИК з жінкою КРІСТІ
— СТЕФАН ВОЛОДИМИР ДЗЯДИК з жінкою ДОННОЮ
правнук — СТЕФАН АНТОНІ ДЗЯДИК
сестра — ГЕЛЕНА ЗЕЛУНКА з мужем МИХАЙЛОМ
кузини — ГЕЛЕНА і ЧАЛМЕР МІЛЛЕР
— ВАСИЛЬ МИЧЕЛЬ
родина в Україні.

Про молитви просить родина.

Учителі з України на курсах англійської мови в Америці

Міністерство Освіти України і Уряд ЗСА в рамках програми „Партнери в освіті" Американської ради співробітництва у галузі освіти та вивчення мов спонзорували приїзд 36 учителів середніх шкіл України до ЗСА на шеститижневі курси англійської мови, суспільних наук і в загальному, дати змогу українським вчителям пізнати Америку.

Вчителі України брали участь у міжнародному конкурсі в рамках програми і ті, які здали письмові та усні іспити, були вибрані на приїзд до ЗСА. Група українських вчителів приїхала до ЗСА 24-го січня і вернулася на Україну 8-го березня ц. р. Всі кошти, пов'язані з приїздом і перебуванням у ЗСА, покрив американський Уряд. Від 24-го січня до 29-го січня учителі були в місті Вашінґтон. Звідти вони поїхали по їх призначених стейтах як північна Каролайна, Юта, Арізона і Каліфорнія. Львівська група поїхала до міста Флеґстаф, Арізона, київська група — до міста Лос Анджелес.

Учителі з України біля пам'ятника жертвам Голоду 1932–33 років.

Нам відомо лише про програму і працю каліфорнійської групи, про яку ми подаємо короткий звіт. Цікаво, що українська громада в Лос Анджелесі нічого не знала про приїзд українських вчителів до ЗСА. На домагання українських вчителів їх привезли до української католицької і української православної церков, де познайомились з нашими священиками і парафіянами. Наші вчителі також відвідали „Рідну Школу" при українській католицькій церкві.

Від 30-го січня до 7-го березня українські вчителі були дуже зайняті. Програму зайнять виготовили представники американської організації „Партнери в освіті". Вони були призначені до 9 льокальних середніх шкіл, в яких департаменти соціяльних наук провадили заплановані програми. Більшість часу вчителі провели в школах, де вони приглядались навчанню англійської мови і соціяльних наук, обмінювались думками і своїми спостереженнями з американськими вчителями, а також мали нагоду пізнати американських студентів. Попри формальні заняття вчителі їздили до музеїв, відвідували американські родини, де їх гостили і де вони мали змогу побачити американський спосіб життя. Вчителі брали участь в дискусіях, де порівнювали спосіб навчання на Україні і в Америці. В Сакраменто вчителі були гостями на бенкеті.

Під час зустрічі з українською громадою в українській католицькій церкві наші вчителі познайомились із Ігором Балабаном, капітаном американської армії, який і зайнявся нашими вчителями. Ліда і інж. Тимко Балабан зробили два прийняття в своїй хаті, де наші вчителі пізнали деяких українців Лос Анджелесу, з якими вимінювались думками про життя в Україні і в ЗСА. Дискусії проводились до пізньої ночі. Було дуже сумно почути про тяжкі життєві обставини людей в Україні, про які українська преса часто повідомляє. Вчителям дуже мало платять і часто цієї малої заплати за їхню працю український Уряд не платить вчасно.

5-го березня Богдан Маланяк, віцепрезидент лікарні Сайнат, дав змогу нашим вчителям відвідати шпиталь, який є один з наймодерніших шпиталів Лос Анджелесу. Вчителі подивляли поступ медицини в Америці і висловлювали жаль про те, що Україна є так далеко позаду щодо медичної опіки своїх громадян. По відвідинах шпиталя наші вчителі поїхали до центру міста, де є пам'ятник жертвам Голоду в Україні 1932–1933 років. Пам'ятник жертвам голоду поставлено за довгими і завзятими зусиллями архітекта Тараса Козбура.

В домі інж. Л. Осадси наші вчителі мали нагоду знову поділитися враженнями про Америку. Побут наших вчителів у ЗСА зближався до кінця. З дискусій про зворот вчителів на Україну вийшло, що в американських школах їм дали багато книжок і матеріялів, які вживають в американських школах. Вага подарованих книжок була завелика, щоби їх можна було брати зі собою на літак без додаткової оплати, яка є дуже дорога. Інж. Любомир Осадса переслав ці всі книжки і приладдя в Україну, а кошти пересилки покрив Комітет Допомоги Україні в Лос Анджелесі.

Зважаючи на важливість освітньої програми обміну між вчителями України та ЗСА, маємо надію, що такі програми будуть продовжуватися в майбутньому. Під час перебування наших учителів у Лос Анджелесі вони дуже часто в дискусіях з американськими вчителями виправляли непорозуміння про те, що Україна не є частиною Росії, не є російською кольонією, а окрема нація, яка, нарешті, по довгих роках неволі стала незалежною державою.

Євген Івах

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Пам'яті сестри

Ні, сьогодні, як ніколи,
Ти сидиш в душі моїй.
І ця згадка серце коле
Й визива великий біль.

І як я не намагаюсь
Спогад цей в душі
приспать —
Вся сльозами
обливаюсь
І не можу подолать!

В двадцять літ піти
на той світ...
Це ж та юність
золота!
І хоч світ цей, як
пройдисвіт —
Рано шкода умирать!

У думках своїх я бачу
Тебе гарну, молоду,
І жалію, що ніколи
На могилу не прийду.

А могила — є могила,
Горбик чорної землі.
Я завжди тебе
любила,
Не забуть тебе мені.

Я пригадую минуле:
Ти весела, чарівна.
Те минуле незабуле
І чуть що — то ожива.

Я борюся із думками:
Бог створив розумно
світ —
Живі борються з
бідами,
А для мертвих нема
бід.

Вічний сон і вічний
спокій,
Й темна, вічна
тишина,
І ніхто її не збудить —
Вище смерти сил
нема!

Паша Ємець
Каліфорнія,
березень 1998 р.

Останній...

(Закінчення зі стор. 2)

шлися охочі перевірити перебраних. Замасковані показались перебраними повстанцями к-ра Тучі. Гучна сальва сміху була нагородою за вдалий жарт.

Засоромлений Сагайдачний щось роздумував, стоячи осторонь, а гостей-„селян" і інших, які прибули поглянути на видовище і посміятись, почали частувати повною чаркою, змайстрованою з частини мадярської ґранати.

Ще довго лунали веселі пісні в ожилому лісі. Дехто виводив „Зельмана", вкладаючи в пісню розуміння, відповідне до теперішніх відносин. Все затихло аж пізним вечером.

А від обрію насувалися хмари. Чорні, густі і грізні. Наближались буря. Остання буря на Закерзонні...

У СУБОТУ, 10-ГО КВІТНЯ, Билл Ричардсон, представник ЗСА до Організації Об'єднаних Націй починає свої офіційні відвідини таких країн як Баґрейн, Банґлядеш, Індія, Пакістан і Срі Лянка. Він також мав у пляні відвідати Янґон — колишній Ранґун, столицю Мянмар, колишньої Бурми. Одначе військовий уряд Мянмар не дав дозволу на в'їзд Б. Ричардсона та заявив, що такого дозволу на його відвідини не дасть так довго, як їхнім службовцям заборонено в'їзд до ЗСА. У жовтні 1996 року президент Билл Клінтон не дозволив службовцям Мянмару та їхнім родинам відвідувати ЗСА. Той наказ Президента було введено в життя після масових ув'язнень членів політичної партії Дав Анґ Сан Су Кий, нобелівського лавреата, що змагається за демократичне правління у своїй країні.